

UCHWAŁA NR III/19/2014
RADY GMINY BARTOSZYCE
z dnia 30 grudnia 2014 r.

w sprawie: **uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych w Gminie Bartoszyce na 2015 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zmianami) oraz art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zmianami) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok stanowiący załącznik niniejszej do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bartoszyce.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Andrzej Kosakowski

Załącznik do uchwały nr III/19/2014
Rady Gminy Bartoszyce
z dnia 30 grudnia 2014 r.

Gminny Program Profilaktyki
i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Bartoszyce

na 2015 rok

WSTĘP

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny, ochrona zdrowia oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, groźących patologiami i uzależnieniami.

Zgodnie z raportem Światowej Organizacji Zdrowia wśród największych czynników ryzyka dla zdrowia populacji, na trzecim miejscu znajduje się alkohol. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, zaburzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej i społecznej. Problemy wynikające z picia alkoholu stanowią obecnie jedną z najtrudniejszych do rozwiązania kwestii społecznych. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji osób uzależnionych od alkoholu, zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późniejszymi zmianami).
2. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011- 2015.
3. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2012 – 2015.

Polityka rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Bartoszyce jest zgodna z kierunkami określonymi w niniejszym Programie, stanowiącym rozwinięcie i kontynuację działań z zakresu profilaktyki uzależnienia od alkoholu, prowadzonych w latach poprzednich. Program realizuje cele, które zostały wpisane w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bartoszyce do 2015 roku, a w swej konstrukcji merytorycznej jest zgodny z założeniami Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007 – 2015 oraz Rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015.

I. ADRESACI PROGRAMU

Działania realizowane na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kierowane są do ogółu mieszkańców Gminy Bartoszyce, należących do różnych grup wiekowych, zawodowych i społecznych i mają na celu ograniczenie problemów społecznych powstałych w skutek spożywania alkoholu w całej populacji.

II. DIAGNOZA WYBRANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE BARTOSZYCE

Diagnoza została opracowana w oparciu o materiały będące w dyspozycji referatu Spraw Społecznych, Promocji i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych Urzędu Gminy w Bartoszycach, dane ze sprawozdań z realizacji zadań składanych przez podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w oparciu o wyniki badań, zawarte w Diagnozie Lokalnych Zagrożeń Społecznych sporządzonej w 2013 r. (do wglądu w Urzędzie Gminy w Bartoszycach).

II.1. Charakterystyka Gminy

Dane demograficzne

Według danych Urzędu Gminy w Bartoszycach na terenie Gminy Bartoszyce mieszkało **11.142 osoby** (stan na dzień 31 grudnia 2013 r.), w tym **9.042** mieszkańców poniżej 18 roku życia. Do gminnych szkół podstawowych uczęszcza łącznie 923 uczniów, z czego do siedmiu szkół podstawowych – 691 osób, do dwóch gimnazjów – 232. Gminnego przedszkole zapewnia opiekę i wychowanie 26 dzieciom (dane na dzień 30.11.2014 r.).

2. Dostępność alkoholu:

Czynnikiem warunkującym poziom średniego spożycia alkoholu jest jego powszechna dostępność. Limit punktów napojów alkoholowych na terenie gminy Bartoszyce został ustalony Uchwałą nr XXXI/270/2001 z dnia 28 września 2001 r. na **45 punktów** sprzedaży do spożycia poza miejscem sprzedaży (detal) i **15 punktów** do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia).

Według stanu na dzień 30 listopada 2014 r. liczba punktów sprzedaży wynosiła odpowiednio 32 punkty w detalu i 9 punktów w gastronomii.

3. Szkody społeczne i zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu oraz zaburzenia życia rodzinnego, w tym zjawisko przemocy domowej:

Informacji o rozmiarach wskazanych problemów, dostarczają dane uzyskane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia „Szansa” w Bartoszycach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bartoszycach, Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, Punktu Konsultacyjnego.

3.1. Dane uzyskane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach:

	2013	2012	2011
Liczba rodzin objętych pomocą ogółem:	917	871	892
Liczba rodzin objętych pomocą z problemem alkoholowym	169	97	67

Świadczeniobiorcom udzielono pomocy w postaci zasiłków okresowych, celowych, pomocy w naturze oraz rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Osobom uczęszczającym na terapię leczenia uzależnień, pokrywano koszty dojazdu na terapię do Paradni Leczenia Uzależnień Szansa w Bartoszycach.

3.2. Dane uzyskane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

	2013	2012	2011
Liczba wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób nadużywających alkoholu	43	43	39
Liczba wniosków złożonych do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia	20	12	14

3.3. Dane uzyskane z Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia Szansa w Bartoszycach

	2013	2012	2011
Liczba osób uzależnionych	46	53	42
Liczba osób współuzależnionych	27	9	12

3.4. Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Bartoszycach

	2013	2012	2011
Liczba Niebieskich Kart	78	40	12
Liczba powołanych grup roboczych	78	40	12

3.5. Dane z Punktu Konsultacyjnego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bartoszycach.

	2013	2012	2011
Liczba osób uzależnionych od alkoholu korzystających z konsultacji	11	13	47
Liczba osób współuzależnionych korzystających z konsultacji	1	0	52
Liczba osób doznających przemocy	14	31	8

3.6. Spożywanie alkoholu przez młodzież

Znaczną grupę ryzyka w zakresie nadużywania alkoholu stanowią młodzi ludzie. Z badań przeprowadzonych w szkołach gminy Bartoszyce przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych OXFORD TOWER w Warszawie, wynika, że spożywanie alkoholu deklaruje niepokojąco duży odsetek młodzieży. Najpopularniejszym alkoholem jest piwo. Dla większości osób kupienie alkoholu czy papierosów nie stanowi większego problemu. Wyniki badań zostały przedstawione w raporcie dostępnym w Urzędzie Gminy w Bartoszycach. Ich szczegółowa analiza uzasadnia potrzebę kontynuowania dotychczasowych działań profilaktycznych prowadzonych w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem uczniów, nauczycieli i rodziców.

4. Zasoby instytucjonalne służące realizacji Programu

- Urząd Gminy w Bartoszycach (referat Spraw Społecznych, Promocji i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych)
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Komenda Powiatowa Policji w Bartoszycach

- Poradnia Leczenia Uzależnień i Współzależniania „Szansa” w Bartoszycach
- placówki oświatowe
- placówki służby zdrowia
- organizacje pozarządowe

III. CELE PROGRAMU:

CEL GŁÓWNY:

Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień, zmniejszenie rozmiarów istniejących problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do ich rozwiązywania.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Ograniczenie spożycia alkoholu na terenie gminy Bartoszyce ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat problemów wynikających z nadużywania alkoholu i stosowania przemocy.
3. Zwiększenie skuteczności działań instytucjonalnych mających na celu przeciwdziałanie patologiom społecznym.
4. Propagowanie zdrowego stylu życia i działań prospołecznych jako alternatywy dla zachowań ryzykownych i szkodliwych.

IV. ZADANIA WŁASNE GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI I ODPOWIADAJĄCE IM DZIAŁANIA DO REALIZACJI.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:

1.1. Realizacja ustawowych zadań przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin:

- a) prowadzenie z osobami nadużywającymi alkoholu i współzależnionymi rozmów motywujących do zmiany oraz podejmowanie czynności zmierzających do sądowego zobowiązania osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego,
- b) inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie Gminy Bartoszyce,
- c) realizowanie zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w kontekście ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r.

1.2. Współpraca i dofinansowanie stowarzyszeń, między innymi poprzez wyposażenie w materiały edukacyjne i informacyjne z przeznaczeniem dla osób potrzebujących wsparcia.

1.3. Kierowanie osób zajmujących się realizacją zadań z zakresu profilaktyki zachowań problemowych i rozwiązywania problemów uzależnień na szkolenia, kursy, konferencje skutkujące zwiększeniem kompetencji (członkowie GKRPA, konsultanci pracujący w gminnym

punkcie konsultacyjnym, kadra pedagogiczna gminnych placówek oświatowych, członkowie organizacji pozarządowych, których statutowa działalność dotyczy przeciwdziałania uzależnieniom lub przemocy w rodzinie).

1.4. Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego i społecznego.

1.5. Składanie przez GKRPA do sądu wniosków o zastosowanie zobowiązania do leczenia odwykowego.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

2.1. Wspieranie działalności Punktu Konsultacyjnego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bartoszycach, po zgłoszeniu zapotrzebowania.

2.2. Udzielanie porad edukacyjnych, informacyjnych, motywacyjnych dla osób nadużywających alkoholu, uwikłanych w przemoc i członków ich rodzin.

2.3. Organizacja lub dofinansowanie do zajęć i warsztatów prowadzonych w zakresie wzmacniania funkcji wychowawczych rodziców dzieci wymagających wsparcia emocjonalnego i zaopiekowania poprzez konsultacje, wsparcie psychospołeczne i mediacje rodzinne.

2.4. Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez umożliwienie udziału w różnych formach doskonalenia przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie.

2.5. Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych na rzecz mieszkańców Gminy Bartoszyce poprzez zakup lub przygotowywanie i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów) dotyczących zjawiska alkoholizmu i przemocy w rodzinie, materiałów informujących o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia.

2.6. Dokonywanie zakupów artykułów edukacyjnych, informacyjnych, sprzętu oraz innych produktów i usług niezbędnych do realizacji zadań ujętych w Programie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczych, wychowawczych i socjoterapeutycznych.

3.1. Dofinansowanie do działalności świetlic wiejskich, prowadzonych na terenie Gminy Bartoszyce, w których realizowane są programy pracy środowiskowej na rzecz dzieci i młodzieży z terenu Gminy Bartoszyce z rodzin potrzebujących wsparcia w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych i środowisk zagrożonych patologiami.

3.2. Organizowanie programów profilaktycznych w formie koncertów, małych form teatralnych, warsztatów socjoterapeutycznych oraz konkursów literackich i artystycznych z wyznaczonym celem profilaktycznym.

3.3. Finansowanie programów pracy środowiskowej nastawionych na rozwój osobowości dziecka, poprzez prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych z elementami profilaktyki.

- 3.4. Finansowanie zajęć (w szczególności w formie warsztatów) w placówkach oświatowych, przeciwdziałających zachowaniom problemowym, w szczególności w zakresie środków psychoaktywnych, dopalaczy, przemocy i cyberprzemocy.
- 3.5. Dofinansowanie projektów prospołecznych i prozdrowotnych, realizowanych w szkołach, których organem prowadzącym jest Gmina Bartoszyce, po złożeniu pisemnych wniosków przez dyrektorów szkół. Działania oparte będą na realizacji celów rozwojowych, edukacyjnych i wychowawczych.
- 3.6. Organizowanie warsztatów i zajęć profilaktycznych dla rodziców mających na celu wzrost kompetencji opiekuńczo-wychowawczych (np. Szkoła dla Rodziców i Wychowawców).
- 3.7. Organizacja wypoczynku (letniego, zimowego) dla dzieci i młodzieży z programem rekreacyjnym i elementami profilaktyki zachowań ryzykownych.
- 3.8. Dofinansowanie profilaktycznych kolonii, obozów i wyjazdów dla dzieci i młodzieży z programem przeciwdziałającym zachowaniom problemowym organizowanych przez parafie, stowarzyszenia, fundacje, kluby sportowe i inne podmioty.
- 3.9. Dofinansowanie imprez ogólnogminnych promujących zdrowy styl życia i właściwe wzorce rodzinne i społeczne, traktowanych jako promocja bezpiecznej zabawy bez środków psychoaktywnych.
- 3.10. Prowadzenie działań promujących wolontariat, stanowiący alternatywę dla zachowań społecznych.
- 3.11. Dokonywanie zakupów artykułów spożywczych, edukacyjnych, informacyjnych, sprzętu oraz innych produktów i usług niezbędnych do realizacji zadań ujętych w Programie, w szczególności do realizacji zajęć profilaktycznych oraz imprez profilaktycznych dla mieszkańców gminy.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych i przemocy w rodzinie.

- 4.1. Podejmowanie wspólnych działań z instytucjami i organizacjami na rzecz osób i rodzin, w których występuje problem alkoholowy lub przemoc w rodzinie, zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 4.2. Przekazywanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych o tematyce uzależnień do wykorzystania w działalności profilaktycznej.
- 4.3. Finansowanie różnych form kształcenia, podejmowanych przez osoby realizujące zadania z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, pracujących na rzecz mieszkańców gminy Bartoszyce w celu podniesienia ich kompetencji.
- 4.4. Budowanie systemu współpracy, wymiana informacji i doświadczeń.

5. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie nieprzestrzeganiu przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- 5.1. Wydawanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą Rady Gminy.

5.2. Kontrola punktów sprzedaży alkoholu przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie upoważnienia wydanego przez Wójta.

V. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Bartoszyce na 2015 rok, prowadzona będzie w oparciu o środki własne Gminy, uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ewentualnie pozyskane dotacje zewnętrzne.
2. W budżecie Gminy Bartoszyce na 2015 r., na realizację zadań wskazanych w Programie, zaplanowano kwotę **72.000 zł**.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Każdy członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, niezależnie od pełnionej funkcji, otrzymuje wynagrodzenie w wysokości **10%** aktualnego minimalnego wynagrodzenia miesięcznego, ustalonego w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 ze zm.), za niżej wymienione czynności:
 - a) udział w posiedzeniu komisji poza godzinami pracy etatowej,
 - b) udział w pracach zespołów roboczych,
 - c) udział w czynnościach kontrolnych punktów sprzedaży alkoholu,
 - d) inne prace, mające bezpośredni związek z realizacją zadań, określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, należących do kompetencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności lub protokół, na których został złożony własnoręczny podpis członka komisji.
3. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów delegacji, poniesionych z tytułu podróży służbowych na szkolenia, konferencje oraz inne wyjazdy związane z wykonywaniem zadań komisji, według załączonych delegacji, rachunków i biletów za przejazd.
4. Wysokość oraz warunki należności z tytułu podróży służbowej członkowi Komisji na obszarze kraju ustala się w oparciu o rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r.

VII. MONITOROWANIE I BADANIE EFEKTYWNOŚCI PROGRAMU.

Ocena przebiegu realizacji i efektywności programu odbędzie się na podstawie analizy sprawozdań merytorycznych i finansowych, dokonanej po zakończeniu roku kalendarzowego.

Wskaźnikami stanowiącymi podstawę dokonania oceny Programu będą w szczególności:

- liczba osób, które znalazły się w zainteresowaniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego
- liczba osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy, objętych terapią prowadzoną przez Poradnię Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia „Szansa” w Bartoszycach
- liczba wniosków złożonych do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego
- liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi
- liczba kontroli punktów obrotu napojami alkoholowymi
- liczba osób biorących udział w szkoleniach

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Andrzej Kosakowski